

Elsholz proti Německu [velký senát] – č. 25735/94

Rozsudek ze dne 13. 7. 2000 [velký senát]

Článek 6

Článek 6-1

Spravedlivé řízení

Neopatření znaleckého posudku v otázce styku s dítětem a nekonání odvolacího řízení: *porušení*

Skutkový stav – Stěžovatel, německý občan Egbert Elsholz, se narodil v roce 1947 a žije v Hamburku v Německu. Je otcem dítěte C. narozeného mimo manželství dne 13. prosince 1986. Od listopadu 1985 žil společně s matkou dítěte a jejím starším synem. V červnu 1988 se matka i s oběma dětmi odstěhovala z bytu. Stěžovatel se se svým synem nadále často vídal až do července 1991. Několikrát dokonce s matkou a oběma dvěma dětmi strávil společnou dovolenou. Poté však už k návštěvám nedocházelo. Když byl C. v prosinci 1991 ve svém bydlišti dotazován pracovníkem Úřadu pro mládež v Erkrathu (*Jugendamt*), uvedl, že si nepřeje nadále se s otcem stýkat. V prosinci 1992 Okresní soud v Mettmannu (*Amtsgericht*) zamítl stěžovatelův návrh na úpravu styku s dítětem (*Umgangsregelung*). Okresní soud dospěl k názoru, že styk s otcem by dítěti neprospěl. Další stěžovatelův návrh na úpravu styku s dítětem byl Okresním soudem v Mettmannu zamítnut v prosinci 1993. Soud odkázal na své předchozí rozhodnutí z prosince 1992 a došel k závěru, že nejsou splněny podmínky podle § 1711 odst. 2 občanského zákoníku (*Bürgerliches Gesetzbuch*) týkající se práva otce na osobní styk s vlastním dítětem narozeným mimo manželství. Konstatoval, že stěžovatelův vztah s matkou dítěte je natolik napjatý, že výkon práva na styk s dítětem nepřipadá v úvahu. Pokud by dítě mělo pobývat s otcem proti vůli své matky, bylo by vystaveno konfliktu loajality, s nímž by se nedokázalo vyrovnat a který by mu neprospíval. Soud dodal, že není rozhodující, kdo z rodičů je za napětí odpovědný. Po dvou dlouhých pohovorech s dítětem dospěl okresní soud k závěru, že pokud by se dítě mělo se svým otcem znovu stýkat proti vůli matky, byl by ohrožen jeho vývoj. Soud byl dále přesvědčen, že pro účely § 1711 občanského zákoníku byl skutkový stav případu jasně a v plném rozsahu zjištěn. Pokládal proto za zbytečné nařídit vypracování znaleckého posudku. Dne 21. ledna 1994 Krajský soud ve Wuppertalu (*Landgericht*) bez jednání zamítl stěžovatelovo odvolání. Ve shodě s napadeným rozhodnutím dospěl k závěru, že napětí mezi rodiči má na dítě negativní vliv, což potvrdily i pohovory s ním v listopadu 1992 a v prosinci 1993, a styk s otcem tedy není v jeho nejlepším zájmu, tím spíše, že byl již před dvěma a půl lety *de facto* přerušen. Podle názoru odvolacího soudu bylo irelevantní, kdo je za rozpad společného soužití odpovědný. Podstatné bylo, že v současné situaci by styk s otcem měl na dítě negativní vliv. Tento závěr byl podle názoru soudu zřejmý, a proto nebylo zapotřebí vyžádat si znalecký posudek v oboru psychologie. Soud závěrem konstatoval, že další ústní jednání s rodiči a dítětem není nezbytné, neboť nic nenaznačuje tomu, že by z takového jednání mohl pro stěžovatele vyplynout nějaký příznivější výsledek. V dubnu 1994 se tříčlenný senát soudců Spolkového ústavního soudu (*Bundesverfassungsgericht*) odmítl zabývat stěžovatelovou ústavní stížností (*Verfassungsbeschwerde*).

Právní posouzení – článek 6 odst. 1: Soud byl ohledem na své závěry na poli článku 8 toho názoru, že vzhledem k absenci znaleckého posudku z oboru psychologie a ke skutečnosti, že krajský soud nenařídil další jednání, řízení jako celek nesplňovalo požadavky na spravedlivé a veřejné projednání ve smyslu článku 6 odst. 1. Došlo tudíž k porušení tohoto ustanovení.

Závěr: porušení (třináct hlasů proti čtyřem).